

Umowa o dzieło czy zlecenie - jak wybronić dzieło przed ZUS?

Paweł Ziółkowski

prawnik, ekspert w dziedzinie prawa pracy i podatków

WEBINARIUM
DOSTĘPNE TAKŻE W

REKOMENDUJE

DZIENNIK
GAZETA PRAWNA

Agenda szkolenia

1. Charakterystyka umowy o dzieło
2. Charakterystyka umowy zlecenia
3. Umowy o świadczenie usług, do których stosuje się przepisy o zleceniu
4. Wynagrodzenie minimalne ze zlecenia
5. Oskładkowanie umów cywilnoprawnych
6. Zgłaszanie umów o dzieło do ZUS
7. Umowa ramowa a obowiązek zgłaszania do ZUS
8. Umowa autorska a obowiązek zgłaszania do ZUS
9. Jak konstruować umowy o dzieło, aby zminimalizować zarzuty ze strony ZUS?
10. Odpowiedzi na pytania uczestników webinarium

Umowa o dzieło

Przez **umowę o dzieło** przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do **wykonania oznaczonego dzieła**, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia.

Art. 627 k.c.

Umowa zlecenia

Przez **umowę zlecenia** przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do **dokonania określonej czynności prawnej** dla dającego zlecenie.

W braku odmiennej umowy zlecenie obejmuje umocowanie do wykonania czynności w imieniu dającego zlecenie. Przepis ten nie uchybia przepisom o formie pełnomocnictwa.

Art. 734 k.c.

Umowa zlecenia

Do **umów o świadczenie usług**, które nie są uregulowane innymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu.

Art. 750 k.c.

Dzieło a zlecenie

Dzieło:

- umowa rezultatu
- „nie ważne jak, ważne co”
- czynność jest środkiem do celu
- wynagrodzenie za rezultat
- ryzyko obciąża wykonawcę
- co do zasady brak ZUS

Zlecenie:

- umowa należytego starania
- „nie ważne co, ważne jak”
- czynność jest celem
- wynagrodzenie za usługę
- ryzyko obciąża zleceniodawcę
- co do zasady jest ZUS

Minimalne przy zleceniu

W przypadku **umów zlecenia (umów o świadczenie usług)**, wykonywanych przez przyjmującego zlecenie lub świadczącego usługi, wysokość wynagrodzenia powinna być ustalona w umowie w taki sposób, aby wysokość wynagrodzenia za każdą godzinę wykonania zlecenia lub świadczenia usług **nie była niższa niż wysokość minimalnej stawki godzinowej ustalonej**.

Przyjmujący zlecenie/świadczący usługi

Przyjmujący zlecenie lub świadczący usługi to:

a) **osoba fizyczna wykonująca działalność gospodarczą** zarejestrowaną w Rzeczypospolitej Polskiej albo w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej lub państwem Europejskiego Obszaru Gospodarczego, niezatrudniająca pracowników lub niezawierająca umów ze zleceniobiorcami albo

b) **osoba fizyczna niewykonująca działalności gospodarczej**

- która przyjmuje zlecenie lub świadczy usługi na podstawie umów zlecenia lub innych umów o świadczenie usług na rzecz przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej albo na rzecz innej jednostki organizacyjnej, w ramach prowadzonej przez te podmioty działalności.

Liczba godzin

- 1) W przypadku umów zlecenia (umów o świadczenie usług) strony **określają w umowie sposób potwierdzania liczby godzin wykonania zlecenia lub świadczenia usług.**
- 2) W przypadku gdy strony w umowie nie określą sposobu potwierdzania liczby godzin wykonania zlecenia lub świadczenia usług, **przyjmujący zlecenie lub świadczący usługi przedkłada w formie pisemnej, elektronicznej lub dokumentowej informację o liczbie godzin wykonania zlecenia lub świadczenia usług,** w terminie poprzedzającym termin wypłaty wynagrodzenia.
- 3) Jeżeli umowa nie została zawarta z zachowaniem formy pisemnej, elektronicznej lub dokumentowej, przedsiębiorca albo inna jednostka organizacyjna, przed rozpoczęciem wykonania zlecenia lub świadczenia usług, **potwierdza przyjmującemu zlecenie lub świadczącemu usługi w formie pisemnej, elektronicznej lub dokumentowej ustalenia co do sposobu potwierdzania liczby godzin wykonania zlecenia lub świadczenia usług,** a w przypadku braku takiego pkt 2 stosuje się odpowiednio.

Katalog wyłączeń

Minimalne wynagrodzenie nie dotyczy:

- 1) umów zlecenia (o świadczenie usług), **jeżeli o miejscu i czasie wykonania zlecenia lub świadczenia usług decyduje przyjmujący zlecenie lub świadczący usługi i przysługuje mu wyłącznie wynagrodzenie prowizyjne;**
- 2) umów dotyczących usług opiekuńczych i bytowych realizowanych poprzez prowadzenie rodzinnego domu pomocy na podstawie art. 52 ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2016 r. poz. 930);

Wynagrodzenie prowizyjne

Przez wynagrodzenie prowizyjne należy rozumieć wynagrodzenie uzależnione od wyników:

- 1) uzyskanych przez przyjmującego zlecenie lub świadczącego usługi w ramach wykonania zlecenia lub świadczenia usług lub**
- 2) działalności przedsiębiorcy albo innej jednostki organizacyjnej, na rzecz których jest wykonywane zlecenie lub są świadczone usługi**
 - takich jak liczba zawartych umów, wartość zawartych umów, sprzedaż, obrót, pozyskane zlecenia, wykonane usługi lub uzyskane należności.

Katalog wyłączeń

Minimalne wynagrodzenie nie dotyczy:

3) umów:

- a) o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej,
 - b) o utworzeniu rodziny zastępczej zawodowej lub rodzinnego domu dziecka,
 - c) w przedmiocie prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
 - d) w przedmiocie pełnienia funkcji rodziny pomocowej,
 - e) w przedmiocie pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,
 - f) w przedmiocie pełnienia funkcji wychowawcy wyznaczonego do pomocy w kierowaniu placówką opiekuńczo-wychowawczą typu rodzinnego, w przypadku gdy w tej placówce nie ma zatrudnionego dyrektora
- jeżeli ze względu na charakter sprawowanej opieki usługi są świadczone nieprzerwanie przez okres dłuższy niż 1 doba;

Katalog wyłączeń

Minimalne wynagrodzenie nie dotyczy:

- 4) umów dotyczących usług polegających na sprawowaniu opieki nad grupą osób lub osobami podczas wypoczynków lub wycieczek - jeżeli ze względu na charakter sprawowanej opieki usługi są świadczone nieprzerwanie przez okres dłuższy niż 1 doba;
- 5) umów dotyczących usług opieki domowej nad osobą niepełnosprawną, przewlekle chorą lub w podeszłym wieku, gdy w związku z ich wykonywaniem osoba świadcząca usługi zamieszkuje wspólnie z podopiecznym w jego mieszkaniu lub domu, a ze względu na charakter sprawowanej opieki usługi są świadczone jednej osobie lub wspólnie zamieszkującej rodzinie nieprzerwanie przez okres dłuższy niż jedna doba, z wyjątkiem przypadku świadczenia usług we wszelkich placówkach świadczących całodobowe usługi dla osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub w podeszłym wieku.

Grzywna

Kto, będąc przedsiębiorcą albo działając w imieniu przedsiębiorcy albo innej jednostki organizacyjnej, wypłaca przyjmującemu zlecenie lub świadczącemu usługi wynagrodzenie za każdą godzinę wykonania zlecenia lub świadczenia usług w wysokości niższej niż obowiązująca wysokość minimalnej stawki godzinowej, podlega karze grzywny od 1000 zł do 30 000 zł.

ZUS od umów o dzieło

- **Umowa o dzieło z własnym pracodawcą lub wykonywana na jego rzecz** – wynagrodzenie z umowy o dzieło należy zsumować z wynagrodzeniem z umowy o pracę i ozusować na zasadach przewidzianych dla stosunku pracy.
- **Umowa o dzieło z osobą obcą** – brak składek ZUS.

Zlecenie z własnym pracodawcą lub wykonywane na jego rzecz

- **Umowa z własnym pracodawcą lub wykonywana na jego rzecz** – wynagrodzenie z umowy zlecenia należy zsumować z wynagrodzeniem z umowy o pracę i opuszczać na zasadach przewidzianych dla stosunku pracy.

Uczeń lub student do lat 26

- **Umowa zlecenia z uczniem lub studentem do lat 26** – brak składek ZUS (także zdrowotnej)
- Art. 94 Prawa oświatowego:
 - ✓ rok szkolny we wszystkich szkołach i placówkach rozpoczyna się z dniem 1 września każdego roku, a kończy - z dniem 31 sierpnia następnego roku.
- Art. 76 ust. 7 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce:
 - ✓ datą ukończenia studiów jest data złożenia egzaminu dyplomowego, w przypadku studiów na kierunkach lekarskim, lekarsko-dentystycznym i weterynaria - data złożenia ostatniego wymaganego programem studiów egzaminu, a w przypadku studiów na kierunkach farmacja i fizjoterapia - data zaliczenia ostatniej wymaganej programem studiów praktyki.

Zlecenie jako jedyny tytuł ubezpieczeniowy

- **Umowa zlecenia z osobą niebędącą pracownikiem, dla której jest to jedyny tytuł ubezpieczeniowy:**
 - ✓ emerytalne i rentowe – obowiązkowe,
 - ✓ chorobowe – dobrowolne,
 - ✓ wypadkowe – obowiązkowe,
 - ✓ zdrowotne – obowiązkowe,
 - ✓ FP/FGŚP – obowiązkowe (co do zasady).

Umowa zlecenia z cudzym pracownikiem

- Gdy zarabia co najmniej minimum (2800 zł w 2021 r.) – społeczne dobrowolne (chorobowe niedostępne)
- Gdy zarabia poniżej minimum – społeczne obowiązkowe (chorobowe dobrowolne)
- Gdy zarabia poniżej minimum, ale ma ustalone prawo do emerytury lub renty – społeczne dobrowolne (chorobowe niedostępne)

Umowa zlecenia z emerytem

- Co do zasady wszystkie składki (chorobowe dobrowolne)
- Jeżeli emeryt jest gdzieś indziej zatrudniony na umowę o pracę – nie musi zarabiać tam co najmniej minimum, aby ubezpieczenia społeczne od umowy zlecenia były dobrowolne (chorobowe niedostępne)

Umowa zlecenia z emerytem

- art. 9 ust 4a ustawy systemowej:

Zleceniobiorcy mający ustalone prawo do emerytury lub renty podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, **jeżeli równocześnie nie pozostają w stosunku pracy**, z zastrzeżeniem ust. 2c i 4b.

- ust. 4b – mówi, że umowy z własnym pracodawcą należy traktować jak stosunek pracy
- ust. 2c – wprowadza zasadę 2800+

Wyrok SA w Gdańsku z 24.05.2017 r. (sygn. III AUa 61/17)

Inaczej wyrok SN z 21.03.2019 r. (sygn. II UK 548/17)

Kilka umów zlecenia

- Społeczne obowiązkowe od pierwszej
- Zleceniobiorca może wybrać umowę lub umowy, z której (których) chce opłacać składki
- Składki trzeba płacić co najmniej od kwoty minimalnego wynagrodzenia.

Zlecenie a działalność gospodarcza

Działalność gospodarcza

- Ulga na start
- Mały ZUS (840 zł)
- Zwykły ZUS (3155,40 zł)
- Mały ZUS PLUS

Zlecenie

- Płacimy społeczne
- Płacimy społeczne
- Społeczne dobrowolne
- Jeżeli podstawa wyniesie co najmniej równowartość minimalnego wynagrodzenia – społeczne dobrowolne; w przeciwnym przypadku – obowiązkowe.

Obowiązek zgłaszania umów o dzieło

Płatnik składek lub osoba fizyczna zlecająca dzieło informuje Zakład o zawarciu każdej umowy o dzieło, jeżeli umowa taka zawarta zostanie z osobą, z którą nie pozostaje w stosunku pracy lub jeżeli w ramach takiej umowy nie wykonuje pracy na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy, w terminie 7 dni od dnia zawarcia tej umowy.

Art. 36 ust. 17 ustawy systemowej (od **1.01.2021 r.**)

ZUS RUD

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

RUD

ZGŁOSZENIE UMOWY O DZIEŁO

☐

ZGŁOSZENIE

☐

KOREKTA ZGŁOSZENIA

Instrukcja wypełniania

1. Wypełnij WIELKIMI LITERAMI
2. Pola wyboru zaznacz znakiem X
3. Wypełnij kolorem czarnym lub niebieskim (nie ołówkiem)
4. W bloku I podaj adres do korespondencji w tej sprawie
5. W bloku II podaj adres zamieszkania wykonawcy umowy o dzieło. Podaj również jego adres do korespondencji, jeśli jest inny niż adres zamieszkania.

ZUS RUD

I. Dane zamawiającego wykonanie umowy o dzieło

NIP

REGON

PESEL

Rodzaj, seria i numer dokumentu
potwierdzającego tożsamość

Podaj, jeśli nie masz nadanego numeru PESEL

Data urodzenia

dd / mm / rrrr

Podaj, jeśli nie masz nadanego numeru PESEL

Imię

Nazwisko

Nazwa skrócona

Ulica

Numer domu

Numer lokalu

Kod pocztowy

Miejscowość

Numer telefonu

Adres e-mail

ZUS RUD

II. Dane wykonawcy umowy o dzieło

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Rodzaj, seria i numer dokumentu
potwierdzającego tożsamość

--

Podaj, jeśli nie ma nadanego numeru PESEL

Data urodzenia

--	--	--	--	--	--	--	--

dd / mm / rrrr

Podaj, jeśli nie ma nadanego numeru PESEL

Imię

--

Nazwisko

--

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w internecie – www.zus.pl

Strona 1 z 2

ZUS RUD

RUD

Adres zamieszkania

Ulica			
Numer domu		Numer lokalu	
Kod pocztowy		Miejscowość	
Nazwa państwa			

Podaj, jeśli adres jest inny niż polski

Adres do korespondencji

Podaj, jeśli adres do korespondencji, jest inny niż adres zamieszkania.

Ulica			
Numer domu		Numer lokalu	
Kod pocztowy		Miejscowość	
Nazwa państwa			

Podaj, jeśli adres jest inny niż polski

Numer telefonu	
Adres e-mail	

ZUS RUD

III. Informacja o zawartych umowach o dzieło

1.	Data zawarcia umowy	Data rozpoczęcia wykonywania dzieła	Data zakończenia wykonywania dzieła
	Przedmiot umowy		
2.	Data zawarcia umowy	Data rozpoczęcia wykonywania dzieła	Data zakończenia wykonywania dzieła
	Przedmiot umowy		

Liczba zawartych umów o dzieło

IV. Oświadczenie

Oświadczam, że podane dane są zgodne ze stanem faktycznym.

Data

dd / mm / rrrr

Czytelny podpis osoby, która zamawia wykonanie umowy o dzieło

Informacje, o których mowa w art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (RODO), są dostępne w centrach lub terenowych jednostkach organizacyjnych ZUS oraz na stronie internetowej ZUS pod adresem: <https://bip.zus.pl/rodo>

Język umowy

- **Umowę o dzieło należy pisać w trybie czasownikowym dokonanym!** Najlepiej też używać „magicznych” słów typu: „zrobienie”, „wykonanie”, „stworzenie” itp.
- Tryb czasownikowy niedokonany („robienie”, „wykonywanie”, „tworzenie”) wskazuje na zlecenie
- W niektórych przypadkach trzeba nieco bardziej „wygimnastykować” język...

Przedmiot umowy

- Aby mieć nadzieję na obronę dzieła przed ZUS należy odpowiednio sformułować przedmiot umowy.

Przedmiot umowy powinien:

- być tak skonkretyzowany, jak to tylko możliwe,
- różnić się od innych podobnych przedmiotów umów,
- być sformułowany w sposób kładący nacisk na rezultat.

Okres to wróg dzieła!

- Umowa o dzieło:
 - nie powinna mieć charakteru okresowego – okres wskazuje na zlecenie,
 - powinna być zawierana na zdarzenie (rezultat),
 - musi mieć termin.

Umowa ramowa a obowiązek zgłaszania umów o dzieło

- W niektórych branżach istnieje potrzeba częstego zawierania umów o dzieło (np. wydawnictwa, biura projektowe, firmy IT)
- Częste zawieranie umów o dzieło zwiększa ryzyko uznania przez ZUS, że mamy do czynienia z umową o świadczenie usług.
-
- Rozwiązaniem może być zawarcie umowy ramowej, czyli umowy regulującej zasady zawierania umów o dzieło.
- Umowa ramowa nie jest umową o dzieło, a tym samym nie trzeba jej zgłaszać do ZUS – zgłoszeniem objęte są zaś umowy o dzieło zawierane na jej podstawie.

Umowy autorskie

Z twórcami można zawierać:

- umowy o pracę,
- umowy o dzieło,
- umowy zlecenia,
- umowy o przeniesienie praw autorskich.

Zapraszamy do zadawania pytań

WEBINARIUM
DOSTĘPNE TAKŻE W

REKOMENDUJE

DZIENNIK
GAZETA PRAWNA

Umowa o dzieło czy zlecenie - jak wybronić dzieło przed ZUS?

Paweł Ziółkowski

prawnik, ekspert w dziedzinie prawa pracy i podatków

WEBINARIUM
DOSTĘPNE TAKŻE W

REKOMENDUJE

DZIENNIK
GAZETA PRAWNA